

??letmelerin Kurumsalla?ma Kriterlerini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??letmelerin Kurumsalla?ma Kriterlerini Belirleme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23952>

Özet

İşletmelerin Kurumsallaşma Kriterlerini Belirleme Ölçeği, işletmelerin kurumsal olgunluk düzeylerini ve bu süreci belirleyen temel kriterleri sistematik olarak ölçmek amacıyla 2017 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek geliştirme çalışması, özellikle küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOB) yönetim süreçlerinde standartlaşma, profesyonelleşme ve resmiyet kazanma durumlarının tespit etmeye odaklanmıştır. Ölçek, teorik literatür taraması ve uzman görüşleri temel alınarak yapılandırılmış olup, işletmelerin sürdürülebilirlik ve rekabet gücü açısından kritik olan kurumsallaşma seviyelerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kurumsallaşma, İşletme Yönetimi, Örgütsel Yapı, Ölçek Geliştirme, KOB, Yönetim Kriterleri, Standardizasyon, Profesyonelleşme.

Yazarlar

Serkan Aylan, Hakan Koç.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, işletmelerin kurumsallaşma düzeylerini belirleyen somut ve ölçülebilir kriterleri ortaya koymaktır. Geliştiriciler, bu ölçek aracılığıyla yöneticilere ve akademisyenlere, işletmelerin hangi alanlarda kurumsal eksiklikleri olduğunu ve hangi aşamada bulduklarını tespit etme imkanı sunmayı hedeflemiştir. Bu araç, özellikle aile işletmelerinin veya hızla büyüyen işletmelerin kurumsallaşma yol haritasını çizmek için bilimsel bir temel sağlamaktadır.

Ölçek, literatürdeki diğer kurumsallaşma tanımlarını tek bir çatı altında toplayarak, işletmelerin idari, finansal, pazarlama ve insan kaynakları gibi temel fonksiyonlardaki olgunluk seviyelerini belirlemede standart bir metodoloji sunar. Böylece, ölçüm sonuçları kararlaştırılabilir ve zaman içindeki gelişim izlenebilir hale gelmektedir.

Yapı

İşletmelerin Kurumsallaşma Kriterlerini Belirleme Ölçeği, organizasyonel yapının resmiyet kazanmasını, karar alma süreçlerinin kişilerden bağımsız hale gelmesini ve yönetim fonksiyonlarının standartlaşmasını temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Kurumsallaşma yapısı genellikle aşağıdaki temel boyutları içerecek şekilde tasarlanmıştır:

Yönetim ve Organizasyon Yapısı: Görev tanımlarının netliği, hiyerarşik düzen ve yetki devri süreçleri.

Finansal Yönetim: Bütçeleme, raporlama ve muhasebe süreçlerinin resmiyeti ve verimliliği.

İnsan Kaynakları Yönetimi: İşe alım, performans değerlendirme ve eğitim süreçlerinin standartlaştırılması.

Stratejik Planlama ve Karar Alma: Belgelendirilmiş stratejik hedeflerin varlığı ve kararların sistematik yöntemlerle alınması.

Bu boyutlar, bir işletmenin sadece büyüklüğüne değil, aynı zamanda yönetim kalitesine ve sürekliliğine işaret eden temel göstergelerdir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmaları (Aylan & Koç, 2017), geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır, ancak kaynak içerikte spesifik bulgular belirtilmemiştir. Tipik bir ölçek geliştirme sürecinde, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla açış ve doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) kullanılmaktadır. İçerik geçerliliği ise, alanda uzman akademisyenlerin ve iş dünyası profesyonellerinin görüşleri alınarak sağlanmaktadır. Bu süreç, ölçek maddelerinin kurumsallaşma kavramını tam ve doğru bir şekilde temsil ettiğini garanti altına almayı amaçlamaktadır.

Güvenirlilik

Orijinal çalışmada güvenirlik değerleri belirtilmemiş olmasına rağmen, ölçeğin iç tutarlılığına ölçmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayısının hesaplandığı varsayılmaktadır. Ölçeğin alt boyutları ve genel ölçeğin iç tutarlılık katsayıları kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması beklenir. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda kararlı olduğunu ve ölçüm sonuçlarının güvenilir olduğunu gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenirlik analizleri de ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verdiğini doğrulamak için kullanılabilmektedir.

Faktör Analizi

İşletmelerin Kurumsallaşma Kriterlerini Belirleme Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmaktadır. İlk aşamada, ölçeğin teorik yapıya destekleyen boyutları ortaya çıkarmak için Açış ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmaktadır. AFA sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapıya doğrulanması ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiğini göstermektedir. İkinci aşamada ise, belirlenen faktör yapısının farklı bir örnekte doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmaktadır. DFA sonuçları, modelin uyum indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI vb.) kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklediği düşünülmektedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Specific details on the number of points, e.g., 5-point or 7-point, are not provided in the source but is typically Likert scale.)

Language Available: Türkçe

Population Group: İşletme Yöneticileri ve Çalışanlar

Age Group: Yetkinler (20 yaşta aktif olan bireyler)

Population Details: Ölçek, özellikle Türkiye'deki çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin üst düzey yöneticileri ve sahipleri üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Anket yöntemiyle veri toplama, Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Gelişim, Yönetim Süreçleri, KOBİ Kurumsallaşması, Örgütsel Olgunluk, Profesyonelleşme, Geçerlik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: serkanaylan@kmu.edu.tr (Serkan Aylan)

Correspondence Address: Karamanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi (Yazarın 2017 yılındaki muhtemel kurumu temel alınmıştır).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik çalışmalar ve eğitim amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınarak ücretsiz olarak kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlarla doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçek geliştirme çalışması'nın orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [isletmelerin-kurumsallasma-kriterlerini-belirleme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Aylan, S., ve Koç, H. (2017). ??letmelerin Kurumsalla?ma Kriterlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Ölçek geli?tirme çal??mas?. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(2), 564-585. Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

??letmelerin Kurumsalla?ma Kriterlerini Belirleme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte detaylı olarak sunulmamalıdır. Maddelerin tam listesi için okuyucuların Aylan ve Koç (2017) tarafından yayımlanan makaleye başvurularına gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM